

SPORTECONOOM ZOU STAATSSTEUN AAN KLEINERE SPORTEN GEVEN

Voor eens en voor altijd: wie is er nu écht onmisbaar in de sportwereld? Het zijn wij, de supporters! Zonder toeschouwers door strengere corona-maatregelen kijken sportclubs in een diepe financiële afgrond. «Als de staat moet bijspringen, laat de steun dan naar de kleinere sporten gaan», zegt sporteconoom Thomas Peeters. «Voetbal kan corona zelf overleven als het de tering naar de nering zet.»

• STEVEN SWINNEN •

Daar waar de voetbalwereld jaren kon zwemmen in het geld is het vandaag vooral watertrappelen om niet kopje-onder te gaan. Pro League-voorzitter Peter Croonen raamt het coronaverlies voor voetbalclubs uit eerste klasse op — *give or take* — 100 miljoen euro tot 150 miljoen euro. Als corona de play-offs — lees: het tv-contract — verpest, zullen er profclubs sneuvelen. In het basketbal overweegt profclub Luik nu al het faillissement. De sportwereld is in nood, zoveel is duidelijk voor Thomas Peeters, de Antwerpse professor sporteconomie aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam. «Ik vrees dat de schatting van Croonen klopt. Onze voetbalclubs uit eerste klasse draaiden twee jaar geleden een jaaromzet van 391 miljoen euro, zo becijferde Uefa. 22 procent of 86 miljoen euro kwam uit tickets. Dat, aangevuld met commerciële opbrengsten — de pintjes, de hamburgers, de clubshop — en deals met sponsors — de vip-etentjes — die in het water vallen, doet door corona een derde van de inkomsten verdampen. Alleen van het tv-geld — ruim 100 miljoen euro per jaar voor onze competitie — en de premies voor Europees voetbal zijn clubs zeker. Het zou kunnen dat transfersommen — een andere belangrijke bron van inkomsten — ook onder druk komen.»

De RSZ-korting heeft de voetbalclubs honderden miljoenen opgebracht. Ik denk niet dat ze het durven riskeren dat voordeel kwijt te spelen als zoenoffer voor coronasteun

THOMAS PEETERS

En wat nu?

Thomas Peeters: «Ik ben geen viroloog, ik denk toch dat er, tot er een vaccin is, een verstrenging-versoepeling-regime komt dat het voetbal hard treft. Er zijn weinig sectoren die wekelijks 100.000 mensen op de been brengen zoals het voetbal. In normale tijden is dat een sterkte, maar nu een zwakte. Voetbal heeft ook de pech dat er een aantal grote besmettingshaarden waren vlak voor de eerste golf. Ik denk dat de clubs best budgetteren dat het nog zeker tot februari of maart van volgend jaar véél minder zal zijn.»

Een onderneming in moeilijkheden kan een herstructurering doorvoeren, maar wat met een voetbalclub? «Da's niet zo eenvoudig. In ons land gaat 70 procent van de omzet van de clubs naar spelerslonen. Het businessmodel van veel clubs is zoals dat van Racing Genk: een aantal jaren op rij kleinere tekorten — in de voetbalwereld spreken we dan van enkele miljoenen euro's — en dat na een topjaar goed maken met transfers met flinke meerwaarde. In normale tijden is dat geen ramp, maar als je inkomsten fors terugvallen zoals nu en er gaat nog steeds diezelfde loonmassa buiten, komen clubs zonder geld te zitten. De spelers op korte termijn van de hand doen is geen optie: da's een streep trekken door de toekomstige meerwaarde. Een oplossing is om het aan te pakken zoals FC Barcelona, waar ze de spelers laten inleveren met de garantie dat ze na corona meer geld krijgen. Maar dan moeten spelers wel akkoord gaan en bij Barcelona — waar elke voetballer wil spelen — is dat makkelijker dan bij Waasland-Beveren.»

Wat met abonnees die betalen voor niets?

«Veel clubs proberen zoveel mogelijk cash te bewaren en werken aan formules met een compensatie, maar die komt er vaak pas aan het eind van het seizoen. Ik vraag me af of fans wel ongeduldig veel geduld zullen opbrengen.»

In Frankrijk hebben voetbalclubs al ruim 200 miljoen euro staatssteun gevraagd. In Nederland deed Ajax beroep op miljoenen overheidsgeld om omzetverlies te compenseren en laten 10 profclubs weten dat ze het niet redden zonder hulp. Wanneer gaan onze clubs in de rij staan?

«De situatie in Frankrijk is wat anders omdat de tv-rechtenhouder failliet dreigt te gaan en niet meer betaalt. Daar hebben clubs geen inkomsten. In Nederland — waar ik lesgeef — is er beroering over Ajax dat twee jaar geleden een recordwinst boekte en hoge salarissen betaalt, maar nu hulp vraagt. Ik denk niet dat het in het algemeen belang is om als overheid geld aan noodlijdende voetbalclubs te geven, maar ik ben niet zeker of ze er hier om zullen vragen. Het Belgische voetbal heeft al jaren een imago-probleem door de RSZ-korting waarvan speler genieten. Die subsidie stamt uit de tijd dat topsporters relatief weinig verdienen en het dankzij die steun wel mogelijk was een sportcarrière uit te bouwen. Voor veel sporters — volleyballers, basketters, roeiers, judoka's... — is dat nog steeds relevant, maar uiteraard niet voor voetballers die zoals de toppers in België jaarlijks tot 3 miljoen euro verdienen. Maar die controversiële RSZ-korting heeft de voetbalclubs de voorbije jaren honderden miljoenen opgebracht en ik denk niet dat ze het durven riskeren dat voordeel kwijt te spelen als eventueel zoenoffer voor steun.»

Een andere besparingstip is de volgende: volgens de Voetbalbond betalen onze profclubs jaarlijks 46 miljoen euro aan makelaars.

«Dat zijn zotte kosten natuurlijk, maar dat brengt het businessmodel van onze clubs wel met zich mee. Zonder contacten van makelaars is het lastig om het import-exportmodel waar clubs voor kiezen in stand te houden. Makelaars verdienen per transfer en die zorgen dat spelers mobiel blijven en dat is belangrijk voor clubs die verdienen aan de transfermarkt.»

Wat met de corona-impact in volleybal, basketbal of hockey?

«Dat zijn volgens mij clubs die reden hebben om hulp te vragen aan de staat. Het voetbal kan de tering naar de nering zetten en corona overleven. De tv-gelden van jaarlijks 100 miljoen euro zijn niet in gevaar en tien jaar geleden deden onze profclubs het nog met de helft van hun huidige inkomsten. Ze hebben dus al bewezen dat het kan, alleen zullen Mbokani, Trebel en Mignolet niet meer dezelfde top-lonen verdienen, maar zullen ze daarom een boterham minder eten? Veel andere sporten kunnen niet terugvallen op tv-gelden. Volleybal en handbal komen wel eens op 'Sportweekeend', maar daar krijgen ze niets voor. Als de toeschouwers wegblijven net zoals sponsors die er met vips een avondje uit van maken, blijft de kassa leeg, want er is geen transfersysteem. Veel marge om te bezuinigen is er niet, want profs in niet-gemediatiseerde sporten verdienen niet royaal.»

Als daar clubs sneuvelen, gaat het ten koste van de jeugdopleiding en dat zou zonde zijn.»

Opvallend dat amateursporten de voorbije weken konden doorgaan zonder publiek en met kleedkamers op slot. Toch koos het amateurvoetbal om de competitie te schorsen, want zonder publiek was er geen geld om spelers te betalen. Er zijn dus een hoop mensen die hun hobby — voetballen — niet uitoefenen omdat ze er geen geld voor krijgen?

«Persoonlijk vind ik dat een groot pijnpunt: amateurvoetbal staat blijkbaar gelijk aan semi-profsport. Zeilers, judoka's, roeiers en veel andere topsporters komen amper aan het loon van een derde rangvoetballer die in de provinciale reeksen al eens een goal maakt. Jeugdspelers en hun ouders organiseren aan de lopende band tombola's en kaas-en-wijn-avonden om het loon van de eerste ploeg te betalen. Bedragen die — als ze al niet in het zwart zijn — ook nog eens weinig worden belast door fiscaal vriendelijke gunstregimes zoals vrijwilligersvergoedingen. Dat is een overblijfsel uit de zwartgeldcultuur van België waarin de lokale bouwondernemer die ploeg A sponsorde graag de lokale bouwondernemer die ploeg B sponsorde wilde aftroeven, maar het slaat werkelijk op niets. Als amateurclubs nu overtuigd raken van te stoppen met het betalen van spelers, zou corona naast alle ellende ook nog voor iets positiefs zorgen.»

«Voetbal kan zichzelf redden»

Peeters geeft les in Nederland. «Daar is beroering over Ajax dat twee jaar geleden een recordwinst boekte en hoge salarissen betaalt, maar nu hulp vraagt.» Foto PN

Reissector vreest voor 7.000 banen

Zonder steunmaatregelen voor de reissector dreigen tegen het einde van dit jaar meer dan 7.000 banen verloren te gaan. De 'Cockpit', een overlegorgaan van de beroepsorganisaties en enkele grote bedrijven binnen de sector, vreest ook voor 3.000 zelfstandigen en «duizenden» indirecte jobs. Sinds 13 maart waren er 80 procent minder boekingen, wat neerkomt op een omzetverlies van minstens 6,4 miljard euro. In de sector is sinds maart ook 80 procent van de werknemers tijdelijk werkloos. «Zolang het virus niet onder controle is, heeft de sector geen enkel perspectief», klinkt het. «Doordat buitenlandse bedrijven financiële steun genieten, staat de concurrentiepositie van de Belgische reisbedrijven onder druk.» De 'Cockpit' vraagt een overleg met de overheid.

••• De Amerikaanse lucht- en ruimtevaart-onderneming **BOEING GAAT NOG 7.000 BANEN MEER SCHRAPPEN** dan tot nu toe aangekondigd. Tegen eind volgend jaar zal het aantal werknemers zo terugvallen tot 130.000, tegenover 160.000 begin dit jaar. De onderneming blijft kampen met de impact van het coronavirus en de crisis van zijn vliegtuig 737 MAX. In het derde kwartaal lag de omzet 29% lager dan in dezelfde periode vorig jaar en werd er een nettoverlies geleden van 394 miljoen euro. Een jaar eerder was er nog een winst van zo'n 1 miljard euro. Van januari tot en met september leed Boeing een verlies van ruim 3 miljard euro.

Rik Torfs
COLUMN

Goed nieuws

«Hoe breng je slecht nieuws? Je kunt daarvoor allerlei cursussen volgen. Maar hoe reik je in barre tijden goed nieuws aan? Door het zelf te zijn. Ieder mens heeft reden tot klagen, maar ook reden om dat niet te doen. Het laatste is niet onverantwoordelijker of dommer dan het eerste. Al lijkt het in onze tijd soms anders. Wie de moed erin houdt, wordt lichtzinnigheid aangewreven. Het doet me denken aan de zeer ernstige dichters van wie we op school de verzen bespraken. Zwaarmoedigheid stond gelijk met diepgang. Wie somber was, had de tragiek van het leven pas echt begrepen. Neem nu de klassiek-romantische dichter Friedrich Hölderlin (1770-1843). Hij schreef op een herfstig moment: «Ich bin nichts mehr, ich lebe nicht mehr gerne.» Niet meteen een tijdje om met een heildronk af te sluiten. Toch kun je de beroemde versregel ook positief bekijken. Zolang Hölderlin kan schrijven dat hij niet graag meer leeft, is hij nog niet gestorven. Een poëtische versie van 'zolang er leven is, is er hoop'. Wat ook de cijfers zijn. Die zijn trouwens steeds voor verschillende interpretaties vatbaar. Ik las toevallig, in een filosofisch boek dan nog, dat er in Nederland 2,5 miljoen katten zijn en 1,5 miljoen honden. Het goede nieuws voor de katten is dat zij de meerderheid vormen. Het goede nieuws voor de honden dan weer dat ze tot een exclusievere club behoren. Iedereen blij. Of iedereen ongelukkig. Dat kan ook. Alles is relatief. Velen in onze samenleving denken deel uit te maken van de minderheid die intelligent is, terwijl anderen hen juist rekenen bij de meerderheid die dat niet is. Ook dat hoeft geen ramp te zijn. Want in een democratie is het de meerderheid die beslist.»